

UCHWAŁA NR XXIX/161/20
RADY MIEJSKIEJ W STAWISKACH

z dnia 17 grudnia 2020 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Stawiski na 2021 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 i 1378) w związku z art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277, Dz. U. z 2020 r. poz. 1492) oraz art. 10 ust. 1 - 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050) Rada Miejska uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Stawiski na 2021 rok, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Stawisk.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 01 stycznia 2021 r.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Kamil Zajączkowski

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2021 ROK

I. WPROWADZENIE

Rok 2020 został zdominowany przez stan epidemii COVID - 19, co skutkowało wprowadzeniem ustawy z dnia 2 marca 2020r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

W związku z koniecznością realizacji obowiązku zachowania dystansu społecznego i związanymi z tym obostrzeniami, zmianie uległo funkcjonowanie różnych instytucji i placówek, w tym miejsc pomocy dla osób uzależnionych i ich rodzin. Szczególne regulacje, wytyczne i rekomendacje związane ze stanem epidemii są i będą pomocne i pozwolą, pomimo stanu epidemii, świadczyć pomoc i wsparcie członkom rodzin z problemem alkoholowym i problemem przemocy. Stan epidemii w wprowadzone w związku z tym zmiany nie zwalniają z obowiązku realizacji zadań własnych samorządów w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Program zapewnia podjęcie działań na rzecz trzeźwości w naszej gminie, przeciwdziałając powstawaniu i usuwaniu następstw związanych z nadużywaniem alkoholu oraz wspiera wszelką działalność w tym zakresie. Ogólnie celem Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałaniu Narkomanii w Stawiskach jest zwiększenie świadomości społecznej w zakresie zagrożeń związanych z nadużywaniem alkoholu, a w konsekwencji promowanie właściwych postaw wobec problemów nadużywania i uzależnienia od alkoholu.

Alkoholizm jest jednym z największych zagrożeń dla funkcjonowania zarówno jednostki, jak i całego społeczeństwa. Alkohol to środek odurzający, silnie wpływający na psychikę, funkcjonowanie organizmu i zachowania człowieka. Alkoholizm jest chorobą, która zaczyna się i rozwija podstępnie, bez świadomości osoby zainteresowanej. Nie ma takiej grupy społecznej i zawodowej, której zjawisko alkoholizmu nie dotyczyłoby. Łatwy dostęp do alkoholu, obyczaje, postępujące bezrobocie, stałe zagrożenie utraty pracy wśród wielu środowisk, upadek wartości rodzinnych i norm społecznych jak też coraz powszechniejszy brak umiejętności radzenia sobie z problemami dnia codziennego przyczyniają się do narastania problemów alkoholowych. Alkoholizm jako choroba społeczna wyniszcza nie tylko pijących, ale również ich rodziny. Współuzależnienie dotyczy małżonków, partnerów życiowych, dzieci oraz rodziców osób pijących, powoduje zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny i systemu wartości.

Zgodnie z treścią tej ustawy zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych wykonuje się w szczególności przez:

- tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymywanie się od spożywania alkoholu;
- działalność wychowawczą i informacyjną;
- ograniczanie dostępności alkoholu;
- leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu;
- zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu, ich usuwanie oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Grupy społeczne szczególnie zagrożone problemami uzależnień od alkoholu to:

- osoby bezrobotne i ich rodziny;
- rodziny wielodzietne;
- rodziny niepełne;
- ludzie młodzi;

Skutki alkoholizmu w społeczeństwie to: przemoc w rodzinie, niewydolność wychowawczo - opiekuńcza, ubożenie rodzin, rozpad więzi rodzinnych, rozwody, wzrost agresji i przestępczości, przejmowanie negatywnych wzorców zachowań przez młodzież.

Bariery utrudniające rozwiązanie problemów alkoholowych: wstyd rodzin i osób dotkniętych problemem alkoholowym oraz nadmierna pobłażliwość.

Problemy związane z alkoholem należą do tej grupy problemów społecznych, które przybierają bardzo duże rozmiary i powodują szkody zarówno ekonomiczne, jak i społeczne. W związku z powyższym celem działań podejmowanych przez Gminę jest zmniejszenie różnych problemów powodowanych przez alkohol w całej populacji, a nie tylko w grupie podwyższonego ryzyka, ponieważ na szkody związane z alkoholem narażony jest każdy mieszkaniec gminy, niezależnie od tego czy pije alkohol, czy nie. Życie w rodzinie z problemem alkoholowym jest związane zazwyczaj z najniższym statusem socjoekonomicznym, chronicznym stresem, ograniczonymi możliwościami zdobywania wykształcenia i kariery zawodowej. Członkowie rodzin należą do grupy ryzyka narażonej na przemoc o różnym charakterze i natężeniu. Trzeba pamiętać, że alkohol może zagościć na dłużej zarówno w rodzinie o wysokim statusie społecznym tzw. „białe kołnierzyki”, w których z pozoru nie ma większych problemów a w rzeczywistości podążają za alkoholem myśląc, że podążając za nim będą mieli szansę poczuć się lepiej. Bo poczuć się lepiej - to znaczy również pić, żeby nie czuć objawów odstawiennych, aby nie cierpieć. Ludzie głęboko uzależnieni od alkoholu wiedzą, że ponoszą straty z powodu picia, wiedzą, że są uzależnieni. Ich nie trzeba do tego przekonywać, mówić im o objawach uzależnienia i edukować ich na temat faz w których się znajdują. Wszystko w życiu można odmienić tylko śmiercią się nie da cofnąć dlatego każde życie jest bezcenne. Nie ma przypadków beznadziejnych, każdy człowiek ma zasoby do dokonywania zmiany, zmiany prowadzącej do normalności. Normalności pojmowanej jako życie bez udawania kogoś kim się nie jest. Życia kiedy dziękujemy za każdy dzień, że mogliśmy go przeżyć na trzeźwo bez odrywania się od rzeczywistości. Rzeczywistości, która każdego z nas przytłacza i nie raz szukamy drogi do rozwiązań swoich problemów. Jednak droga po której płynie alkohol prowadzi donikąd. Alkohol jest ułudą szczęścia i odlotu. Osoba uzależniona w pierwszej kolejności powinna odpowiedzieć na pytanie czy jest gotowa na zmianę swojego życia a ratunkiem jest rozwój duchowy. Ideą trzeźwiejącego alkoholika jest wprowadzenie w swoje życie m.in. takich wartości, jak: bezwzględna uczciwość, pokora i wrażliwość na krzywdę innych. Te wartości dla alkoholika stają się słupami milowymi, które wskazują drogę do pełnej trzeźwości, do wieloaspektowego rozwoju. Alkoholizm pozostaje tematem tabu i często przez długi okres czasu sam uzależniony, jak też jego najbliższe otoczenie ukrywa ten problem przed światłem dnia. Wyhamować w porę, wyjść z rozpaczyny nałogu, przyznać się do bycia alkoholikiem wymaga odwagi i świadomości.

W Gminnym Programie zawarto również zadania własne Gminy w obszarze profilaktyki narkomanii wynikające z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Narkomania to drugi olbrzymi problem, na którym należy skupić szczególną uwagę, ponieważ powszechność narkotyków wcześniej była problemem dużych aglomeracji, dziś wiemy, że są one obecne w miasteczkach, a nawet na wsiach.

Powyższy program kontynuuje realizację sprawdzonych w poprzednich latach działań, ale podejmuje również nowe przedsięwzięcia, które mają zwiększyć ich skuteczność. Został stworzony w sposób umożliwiający realne wprowadzenie w życie, nieprzewyższający zasobów ludzkich i finansowych, na podstawie danych zebranych wśród podmiotów realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii.

II. DIAGNOZA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ W GMINIE STAWISKI

Gmina Stawiski położona jest we wschodniej części województwa podlaskiego, przynależy do powiatu kolneńskiego. Gmina Stawiski zajmuje łącznie 16 555 ha.

Gmina liczy ogółem 6104 mieszkańców (stan na dzień 30 listopada 2020 r.)

Struktura ludności przedstawia się następująco:

Poniższa tabela przedstawia populację Gminy w rozbiciu na grupy wiekowe uwzględniając płeć (stan na dzień 30 listopada 2020r.):

Lp.	Wiek	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem
1.	0-2	96	69	165
2.	3	23	28	51

3.	4-5	62	56	118
4.	6	23	25	48
5.	7	18	25	43
6.	8-12	160	126	286
7.	13-15	109	107	216
8.	16-17	72	59	131
9.	18	35	38	73
10.	19-65	2075	0	2075
11.	19-60	0	1763	1763
12.	>65	386	0	386
13.	>60	0	749	749
14.	Ogółem	3059	3045	6104

Dane: Urząd Miejski w Stawiskach.

Wielkość populacji i zmiany w czasie.

Rok	Liczba ludności	Urodzenia	Zgony
2013	6 506	45	78
2014	6 435	52	65
2015	6 381	58	72
2016	6 332	68	57
2017	6 287	57	64
2018	6187	49	68
2019	6114	54	71
Stan na dzień 30 listopada 2020r.	6104	63	61

Dane: Urząd Miejski w Stawiskach.

Oświata na terenie gminy Stawiski. Liczba dzieci w szkołach (stan na dzień 01 września 2020 r.)

Nazwa placówki oświatowej	Liczba uczniów w klasach
Szkoła Podstawowa w Stawiskach (klasy I - VIII)	kl. I – 29 kl. II – 31 kl. III – 45 kl. IV – 38 kl. V – 16 k.VI – 57 kl. VII – 58 kl. VIII – 62 Razem : 336
Szkoła Filialna w Jurcu Szlacheckim (0 - III)	Oddział poniżej „0” – 0 Oddział „0” – 1 kl. I – 8 kl. II – 0 kl. III – 5 Razem : 14
Przedszkole w Stawiskach (od 3 lat do 6 lat)	Oddział poniżej „0” – 39 Oddział „0” – 84 Razem: 123
Szkoła Podstawowa w Porytem	Oddział poniżej „0” – 0 Oddział „0” – 13 kl. I – 0 kl. II – 6 kl. III – 7 kl. IV – 10 kl. V – 0 kl.VI – 6 kl. VII – 5

Dane: Urząd Miejski w Stawiskach

Parafie Rzymskokatolickie z terenu gminy Stawiski :

1. Parafia Rzymskokatolicka pw.Św.Antoniego Padewskiego w Stawiskach;
2. Parafia Rzymskokatolicka pw.Św.Wojciecha Biskupa i Męczennika w Porytem;
3. Parafia Rzymskokatolicka Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny w Romanach.

Stan bezrobocia

Gmina Stawiski	31.12. 2014r.	31.12. 2015r.	31.12. 2016r.	30.11. 2017r.	30.11. 2018r.	30.11. 2019r.	30.11.2020r.
Liczba bezrobotnych ogółem	363	312	314	343	303	308	282
Zarejestrowani z prawem do zasilku	23	37	33	42	28	23	26
Długotrwale bezrobotni	234	200	213	245	227	218	194

Dane: Powiatowy Urząd Pracy w Kolnie.

Bezrobocie ma swoje odbicie w poczuciu bezradności. Jest ściśle związane z niskim poczuciem własnej wartości, brakiem motywacji do poszukiwań na rynku pracy, a w konsekwencji nawet drogą w kierunku depresji. W momencie pozostawania człowieka bez pracy staje się ona najwyższym dobrem. Wyliczone konsekwencje braku pracy mają wpływ na sferę emocjonalną i w dużej mierze przyczyniają się do częstszego sięgania po alkohol celem rozładowania negatywnych napięć. W konsekwencji tego typu zachowanie prowadzi do uzależnienia alkoholowego. Biorąc pod uwagę dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Kolnie, to nie odzwierciedlają one rzeczywistej sytuacji. Stan faktyczny jest inny ze względu na fakt, że Gmina Stawski jest gminą miejsko – wiejską, gdzie występuje charakterystyczne zjawisko bezrobocia ukrytego. Uznając życie mieszkańców w trzeźwości za niezbędny warunek moralnego i materialnego dobra z racji dysponowania największą wiedzą o problemach swojej lokalnej społeczności Gmina uruchamia swoje środki zaradcze oraz naprawcze w tego typu problemach. Jednak konkretne działania profilaktyczne wymagają nie tylko wiedzy o problemach, ale też rozmiaru i ich charakteru, rozpoznania problemu i szukania wyjścia z niego. Skala zjawiska uzależnienia od alkoholu na terenie gminy jest trudna do precyzyjnego określenia. Spotykane jest uzależnienie, gdzie środowisko jest hermetycznie zamknięte, a dotyka każdej warstwy społecznej. Alkoholizm przejawia się różnie w zależności od środowiska, jego poziomu spożycia, jak też rozpowszechnienia szkodliwych następstw picia.

Występujące szkody zdrowotne związane z nadużywaniem alkoholu oraz zaburzenia życia rodzinnego związane z alkoholem, w tym zjawisko przemocy domowej ilustrują nam dane uzyskane z Ośrodka Pomocy Społecznej w Stawiskach, Posterunku Policji w Stawiskach oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Stawiskach.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Stawiskach udzielił pomocy w różnych formach, natomiast Posterunek Policji w Stawiskach poinformował o występujących zdarzeniach.

Osoby uzależnione od alkoholu skorzystały z pomocy tzw. pierwszego kontaktu (konsultacje, podstawowa pomoc edukacyjna, pomoc długofalowa, wsparcie w podejmowanych działaniach i decyzjach, odzyskanie poczucia sprawstwa i własnej wartości).

W ramach konsultacji podejmowano działania mające na celu:

- a) sporządzenie wywiadu środowiskowego w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, motywowanie do leczenia odwykowego;
- b) informowanie o możliwościach podjęcia leczenia w placówkach odwykowych, udzielanie wsparcia po odbytych leczeniu;
- c) rozpoznawanie w trakcie rozmowy zjawiska przemocy domowej, a co za tym idzie udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach powstrzymania przemocy;
- d) udostępnianie materiałów edukacyjnych i informacyjnych;
- e) udzielanie informacji telefonicznych.

Świadczenia społeczne z Ośrodka Pomocy Społecznej w Stawiskach

Powody przyznania pomocy:

Powód trudnej sytuacji materialnej	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Ubóstwo	50	54	91	125	88	31	64
Bezrobocie	127	120	103	99	71	67	62
Niepełnosprawność	59	67	58	58	53	39	43
Długotrwała lub ciężka choroba	132	143	127	114	110	71	79
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych	71	91	95	99	89	49	58
Alkoholizm	17	21	11	13	7	4	4
Przemoc w rodzinie	17	17	11	13	16	7	0
Trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	3	0	1	0	3	0

Rynek alkoholowy na terenie gminy Stawiski

Gmina Stawiski	Ogółem	Zezwolenia do 4,5 % alkoholu i piwo A	Zezwolenia powyżej 4,5 % do 18 % alkoholu B	Zezwolenia powyżej 18 % alkoholu C
Detal	11	11	10	10
Gastronomia	0	0	0	0
R a z e m	11	11	10	10

Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych określona w uchwale Nr LVI/ 215/18 Rady Miejskiej w Stawiskach z dnia 26 lipca 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego poz. 3301) wynosi:

- 1) Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży:

Zezwolenia A – 16 – do wykorzystania pozostało 5

Zezwolenia B – 12 – do wykorzystania pozostały 2

Zezwolenia C – 12 – do wykorzystania pozostały 2

- 2) Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży:

Zezwolenia A – 8 – do wykorzystania pozostało 8

Zezwolenia B – 8 – do wykorzystania pozostało 8

Zezwolenia C – 8 – do wykorzystania pozostało 8

Z danych statystycznych wynika, że my Polacy pijemy alkoholu mniej niż Francuzi. Kiedy oni pili 16 l czystego alkoholu na głowę, my Polacy piliśmy 8 l. Dziś z danych statystycznych wynika, że wypijamy 11,5 l i nasza krzywa ciągle rośnie. W czasach Covid - 19 spożycie alkoholu we Francji zmalało ze względu na kulturę picia. Tam pije się w miejscach publicznych, restauracjach, kafejkach. Kiedy zostały zamknięte ze względu na ogólnoswiatową pandemię wirusa konsumpcja alkoholu spadła. Polacy większość alkoholu wypijają w domach. Taki model picia do tego kwarantanna wróży tylko kłopoty. W Polsce z powodu nadużywania alkoholu umiera blisko 12 tys ludzi. Biorąc pod uwagę, że puby, restauracje i hotele są zamknięte, spożywanie alkoholu jest nadrabiane w domach. Branża alkoholowa pracuje na pełnych obrotach i z reklam wynika, że piwo można wypić z sąsiadem na dwóch sąsiednich balkonach. W czasach pandemii reklamy alkoholu powinny całkowicie zniknąć z telewizji. Ludzie są przerażeni, pełni lęku i taka reklama również może być wyzwalcem powrotu do uzależnienia. Pandemia jest zjawiskiem traumatycznym. Jest związana z zagrożeniem życia. Ludzie przebywający w izolacji, na kwarantannie mogą różnie podchodzić do problemu. Jedni wyciągają wnioski i idą za tzw. ciosem, próbując zmierzyć się z uzależnieniem, a inni sięgają jeszcze głębiej, tj. idą na dno. W każdej małej gminie z danych statystycznych można wyczytać, że spożycie alkoholu wzrasta. Wartość sprzedanego alkoholu na terenie Gminy Stawiski wzrasta co obrazuje niżej zamieszczona tabela:

Wartość sprzedanego alkoholu na terenie Gminy Stawiski :

Rok	do 4,5% (oraz piwo)	od 4,5 % do 18 % (z wyjątkiem piwa)	Powyżej 18 %	Razem
2016	1.557.918,00zł	150.728,00zł	1.328.587,00zł	3.037.233,00zł
2017	1.757.735,50zł	158.928,50zł	1.473.951,69zł	3.390.615,69zł
2018	1.976.387,14zł	162.987,50zł	1.515.800,72zł	3.655.175,36zł
2019	2.024.851,00zł	201.717,00zł	1.693.329,00zł	3.919.897,00zł

Nastąpił kryzys podwójny. Ośrodki terapeutyczne nie działają jak przed pandemią. Ciężiej jest uzyskać fachową pomoc. Osoby z problemami spotykają się wirtualnie w Internecie. Czy wszyscy są na tyle odpowiedzialni, aby uczestniczyć w spotkaniach na trzeźwo? Na postawione pytanie próżno jest szukać odpowiedzi. Uzależnienie to bardzo ciężka choroba. Dlatego walka z następstwami uzależnienia jest trudna, jednak możliwa. Warunkiem jest jednak stanięcie alkoholika w prawdzie i zaprzestanie oszukiwania siebie i innych wokół, a następnie podjęcie terapii, która pomoże osobie uzależnionej wrócić do normalnego funkcjonowania w społeczeństwie.

Szacunkowe dane dotyczące populacji, w której występują różne kategorie problemów alkoholowych

Kategorie problemów	Procent populacji	Polska – 37,9 mln ludzi	Gmina Stawiski
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	Ok. 2 % całej populacji	Ok.600 tys. osób	Ok. 130 osób
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	Ok. 4 % całej populacji	Ok. 1,5 mln osób	Ok.250 osób
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	Ok. 4 % całej populacji	Ok.1,5 mln osób	Ok. 250 osób
Osoby pijące szkodliwie, nieuzależnione od alkoholu	Ok.5 – 7 % całej populacji	Ok. 2,5 mln osób	Ok. 310 - 400 osób

Dane zostały opracowane na podstawie statystyk Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dotyczących populacji osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych.

Z powyższych danych wynika, że na terenie gminy Stawiski różne kategorie problemów alkoholowych mogą dotyczyć w sposób bezpośredni lub pośredni około **1000 osób**, co stanowi około 15 % wszystkich jej mieszkańców. Jest to populacja osób uzależnionych od alkoholu, pijących szkodliwie, współuzależnionych oraz dzieci wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym.

Nietrzeźwość. Przepięstwa i wykroczenia odnotowane przez Posterunek Policji w Stawiskach

Przepięstwa i wykroczenia	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Kradzież mienia	19	13	5 przepięstw i 4 wykroczenia	10	10	5	3
Kradzież z włamaniem	3	11	1	2	2	0	4
Pobicia i rozboje	1	0	1	1	2	0	1
Przepięstwa z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	4	3	2	2	1	1	0
Kierowanie w stanie nietrzeźwości	26	4	6 przepięstw i 5 wykroczeń	12	9	17	13
Zakłócanie spokoju lub porządku publicznego	4	3	4	2	2	1	19
Nieobyczajny wybryk	2	5	7	1	9	4	-

Ukarani za spożywanie alkoholu w miejscu publicznym	1	3	7	9	11	3	-
Liczba spraw z art.207 Kodeksu karnego (znęcanie się)	6	19	4	5	1	11	8
Liczba przeprowadzonych procedur Niebieskiej Karty	24	16	28	27	39	33	14

Szkoły na terenie Gminy Stawiski:

Na terenie gminy Stawiski działalność edukacyjno - wychowawcza prowadzona jest przez Szkołę Podstawową w Stawiskach i Szkołę Podstawową w Porytem. Każdego roku analizowane są potrzeby i zasoby szkoły z obszaru wychowania i profilaktyki w szkole na podstawie:

- wniosków i analiz z pracy nauczycieli;
- spostrzeżeń i uwag wychowawcy na temat klasy;
- analizy dokumentacji;
- obserwacji bieżących zachowań uczniów na terenie szkoły, analiza uwag wpisanych do dziennika;
- informacji przekazywanych przez wychowawcę.

Do zadań wychowawczo - edukacyjnych i informacyjno - profilaktycznych Szkoły w tym obszarze należy:

1. Dbanie, aby wszyscy uczniowie i rodzice zapoznali się z Programem Wychowawczo - Profilaktycznym Szkoły;
2. Wzmocnienie współpracy z rodzicami, pozyskiwanie rodziców do pomocy w realizacji celów wychowawczo - profilaktycznych;
3. W dalszym ciągu prowadzenie działań w zakresie profilaktyki uzależnień, szczególnie związanych z zagrożeniami w sieci i dotyczące zdrowego odżywiania się i aktywności ruchowej;
4. Nawiązywanie współpracy ze środowiskiem lokalnym, instytucjami oświatowymi na terenie Gminy Stawiski;
5. Realizowanie programu profilaktyki zdrowotnej w celu przeciwdziałania narkomanii i innym uzależnieniom;
6. Popularyzowanie aktywnych sposobów spędzania wolnego czasu. Organizowanie konkursów o tematyce zdrowotnej. Organizowanie imprez sportowych, gier i zabaw ruchomych;
7. Pedagogizacja rodziców podczas wywiadówek;
8. Kształtowanie umiejętności zachowania nieufności oraz rozważności w kontaktach z nieznanymi zarówno dorosłymi jak młodszymi. Nauka mówienia "nie" w określonych sytuacjach. Kształtowanie umiejętności zachowania się w niebezpiecznych sytuacjach.

Przeanalizowano dotychczasowe działania szkoły. Obserwowano pozytywne zmiany w postawach, wiedzy i zachowaniach uczniów. Działania profilaktyczne w przeszłości pozwoliły na wypracowanie strategii i procedur radzenia sobie w trudnych sytuacjach. W Szkole docenia się uczniów, ich zaangażowanie w podejmowaniu działań. W Szkole nie toleruje się negatywnych zachowań i na bieżąco uruchamia się system wsparcia dla dziecka. Z uzyskanych informacji wynika, że wszystkie placówki realizują roczne programy wychowawczo - profilaktyczne w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii, przemocy fizycznej i psychicznej. Szkoły współpracują z kuratorami sądowymi i zawodowymi, Komendą Powiatową Policji w Kolnie, Posterunkiem Policji w Stawiskach, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kolnie, Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Stawiskach, Urzędem Miejskim w Stawiskach, parafiami oraz organizacjami pozarządowymi. Placówki oświatowe systematycznie współpracują z rodzicami. Uczniowie pochodzący z rodzin, gdzie występuje problem alkoholowy objęci są stałą opieką pedagogów szkolnych. Ponadto w rodzinach dysfunkcyjnych podjęto interwencję kryzysową i nawiązano długofalową współpracę z w/w instytucjami w tym zakresie. W tych rodzinach, gdzie wystąpił problem na bieżąco monitorowane jest zachowanie rodziców, sytuacja dzieci i postępy dzieci w nauce. Szkoły dostrzegają skalę pojawiających się coraz to nowych zagrożeń. Znają procedury postępowania w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży alkoholem i substancjami psychoaktywnymi.

Łącznie w w/w placówkach naukę pobiera 402 uczniów, w tym do Przedszkola Miejskiego w Stawiskach uczęszcza 123 wychowanków.

W celu przeciwdziałania negatywnym zjawiskom wszystkie placówki oświatowe objęte są realizacją programów profilaktycznych. Programy te uwzględniają uczenie ważnych umiejętności społecznych i psychologicznych. Są elementem składowym programu wychowawczego, gdzie wychowanie to przede wszystkim przekazywanie wartości, budowanie hierarchii norm moralnych i społecznych.

Celami zajęć alternatywnych dla dzieci i młodzieży, które są alternatywą dla zjawisk patologicznych są możliwość realizacji rozwoju osobowego oraz możliwość osiągnięcia sukcesów. Prowadzone zajęcia dla dzieci i młodzieży mają na celu zmniejszenie napięć i niepokojów, poprawę społecznego i emocjonalnego funkcjonowania w środowisku.

Informacja uzyskana z Ośrodka Pomocy Społecznej w Stawiskach

Ośrodek Pomocy Społecznej w Stawiskach w okresie od dnia 01 stycznia 2020 r. do dnia 30 listopada 2020 r. udzielił pomocy w następujących formach:

Lp.	Forma pomocy	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
1.	dzieci w wieku przedszkolnym uczęszczające do Miejskiego Przedszkola w Stawiskach	11	8	18	19
	uczniowie uczęszczający do szkół podstawowych	117	112	109	131
	uczniowie uczęszczający do klas gimnazjalnych	23	5	17	0
	uczniowie uczęszczający do szkół ponadgimnazjalnych	17	9	11	12
2.	Zasiłki celowe	217 świadczeń tj. 217 decyzji (652 osoby) na kwotę 28.041,06 zł	63 świadczenia tj. 63 decyzje (167 osób) na kwotę 36.562,00zł	55 świadczeń tj. 55 decyzji (121 osób) na kwotę 45.100,00zł	43 świadczenia tj. 39 decyzji (95 osób) na kwotę 26.589,32zł
3.	Zasiłki okresowe	1271 świadczeń w tym 1271 decyzji (696 osób) na kwotę 248.410,00zł	539 świadczeń w tym 88 decyzji (273 osób) na kwotę 238.404,00zł	523 świadczenia w tym 80 decyzji (233 osoby) na kwotę 227.120,00zł	529 świadczeń w tym 76 decyzji (236 osób)
4.	Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania	15 osób	18 osób	14 osób	14 osób
5.	Pomoc żywnościowa w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym	312 osób	449 osób	527 osób	407 osób
6.	Pomoc rzeczowa niepieniężna	480 osób	409 osób	541 osób	421 osób
7.	Praca socjalna (poradnictwo, interwencje)	561 rodzin (2309 osób w rodzinach, w tym 87 osób z problemem alkoholowym)	1012 rodzin (2460 osób, w tym 78 osób z problemem alkoholowym)	401 rodzin (979 osób, w tym 103 osoby z problemem alkoholowym)	367 rodzin (893 osoby w tym 91 z problemem alkoholowym)

Zrealizowane w Polsce badania pozwalają szacować liczbę osób uzależnionych od alkoholu na ok. **600 tys.**, zaś osób pijących szkodliwie na ok. **2,5 mln.**

Spżycie w litrach na jednego mieszkańca :

Rok	Wyroby spirytusowe (100% alkoholu)	Wino i miody pitne	Wino i miody pitne w przeliczeniu na 100% alkohol	Piwo	Piwo w przeliczeniu na 100% alkohol
-----	------------------------------------	--------------------	---	------	-------------------------------------

2017	3,3	6,1	0,73	98,5	5,42
2018	3,3	6	0,72	100,5	5,53
2019	3,7	6,2	0,74	97,1	5,34

Rok	Średnio na 1 mieszkańca w litrach 100 % alkoholu
2017	9,45
2018	9,55
2019	9,78

Dane na podstawie statystyk Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Warszawie.

Powyższe dane dowodzą, że alkohol jest najbardziej popularną substancją psychoaktywną, a Polacy spożywają go w coraz większych dawkach. Osoby zdiagnozowane w Polsce jako pijące ryzykownie, szkodliwie lub uzależnione od alkoholu powinny pozostawać pod opieką specjalisty w ambulatoryjnej lub stacjonarnej placówce leczenia odwykowego. Pozostaje pytanie, jakie rozwiązanie zaproponować takiej osobie? Przeprowadzono wiele badań u pacjentów z uzależnieniem od alkoholu, w świetle których okazuje się, że cel, jakim jest całkowita abstynencja, jest nieosiągalny dla bardzo dużej grupy pacjentów. Powrót do picia dużych ilości alkoholu jest obserwowany u 40 – 75 % pacjentów w okresie pierwszego roku terapii. W okresie 5 lat mniej niż połowa pacjentów utrzymuje abstynencję, a 38 % pacjentów wraca do szkodliwego picia. Długoterminowe badania pokazują, że aż 55 % pacjentów nie udaje się utrzymać abstynencji.

Alternatywą dla całkowitej abstynencji jest koncepcja redukcji ilości spożywanego alkoholu. Udowodniono, że zredukowanie ilości spożywanego alkoholu znacząco zmniejsza ryzyko szkód związanych z alkoholem. Ma to z kolei pozytywny wpływ na aspekty społeczne (poprawa relacji w rodzinie – zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie, zmniejszenie liczby wypadków powodowanych przez nietrzeźwych kierowców) i ekonomiczne (zmniejszenie naruszeń prawa związanych z alkoholem).

Podstawową metodą leczenia osoby uzależnionej od alkoholu jest psychoterapia indywidualna i grupowa. W ramach stacjonarnych programów terapeutycznych (8 tygodni) odbywają się zajęcia grupy motywacyjno – psychoedukacyjnej poświęcone pracy nad budowaniem tożsamości osoby uzależnionej. Uczestnictwo w zajęciach grup edukacyjnych nastawione jest na zdobycie wiedzy o różnych obszarach życia potrzebnej do trzeźwienia oraz pracę w grupach psychoterapeutycznych, podczas których można zdobytą wiedzę odnieść do swojej osoby i postępowania. Podczas psychoterapii odbywają się mityngi grupy AA oraz zajęcia skierowane na rozwój własnej duchowości.

Leczenie medyczne ma wymiar wspomagający psychoterapię i nakierowane jest na usuwanie powikłań spowodowanych szkodliwym używaniem alkoholu (w tym leczenie alkoholowych zespołów abstynencyjnych), farmakologiczne wsparcie oddziaływań psychoterapeutycznych oraz leczenie współwystępujących zaburzeń.

Skuteczność leczenia uzależnienia od alkoholu zależy w dużym stopniu od nieprzerwanego zaangażowania pacjentów w trwające do 24 miesięcy programy terapeutyczne. Badania potwierdzają, że skuteczność psychoterapii zależy nie tylko od realizowanych programów, stosowanych metod, technik i strategii, ale także od stopnia indywidualizacji oferty terapeutycznej. Rekomendowanym standardem są cotygodniowe spotkania pacjentów z terapeutami prowadzącymi ich leczenie.

Celem zdecydowanej większości programów terapeutycznych dla osób uzależnionych jest nauczanie pacjenta życia w abstynencji. Biorąc pod uwagę fakt, że uzależnienie jest chorobą chroniczną, to trwałą abstynencję należy uznać za cel optymalny (najlepszy dla pacjenta). Problemem jest to, że znaczna część osób uzależnionych w chwili rozpoczynania leczenia nie akceptuje tego celu. Jest on dla nich zbyt trudny do osiągnięcia. Dlatego innym celem leczenia może być ograniczanie spożywania alkoholu. Doświadczenia specjalistów pracujących nad ograniczeniem picia osób uzależnionych dowodzą, że część pacjentów sama wybiera abstynencję. Ich leczenie jest wówczas znacznie bardziej efektywne niż w sytuacji, gdy uczestniczą w terapii, której cel został im narzucony.

Uzależnienia od substancji psychoaktywnych, w tym nadużywanie alkoholu zaliczają się do najważniejszych kategorii patologii społecznych. Najważniejszych dlatego, że rodzących największe koszty społeczne, nasilających inne problemy społeczne, takie jak problemy zdrowotne, bezrobocie, biedę, rozpad

rodziny, przestępczość, przemoc, zaburzenia w prawidłowym rozwoju dzieci i młodzieży, powodujących inne destrukcyjne konsekwencje – niepowetowane straty.

Alkoholizm to choroba społeczna, powodująca różne skutki psychofizyczne i niejednokrotnie kończące się śmiercią osoby uzależnionej. Alkoholizm ma ogromny, a zarazem destrukcyjny wpływ na życie osób z najbliższego otoczenia osoby uzależnionej. Picie szkodliwe bądź uzależnienie mają wpływ na życie zawodowe, przyczyniając się do niskiej efektywności w pracy oraz częstych absencji. Utrata pracy warunkowo wiąże się z bezrobociem, co prowadzi do obniżenia poziomu materialnego zarówno rodziny jak i jednostki, a nawet utraty dachu nad głową. Sytuacje te powodują frustracje, stres i napięcie. Uzależnienie jest jedną z istotniejszych przesłanek powodujących wykluczenie społeczne. Ponadto, osoby uzależnione od alkoholu doświadczają społecznej stygmatyzacji, zarówno podczas picia, jak i podczas utrzymywanej abstynencji oraz podjętego leczenia. W tak małych środowiskach lokalnych „wszyscy o wszystkich wszystko wiedzą” i najlepiej jest „mówić nie o swoich problemach”. Trudno jest całkowicie wyeliminować takie myślenie wśród mieszkańców gminy, dlatego też osoby stykające się z problemami alkoholowymi zamieszkałe w Gminie Stawiski mogą uzyskać pomoc i wsparcie z zachowaniem pełnej dyskrecji zarówno w kontakcie z realizatorami Gminnego Programu jak i w następujących placówkach:

- Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnień w Kolnie,
- Szpital Ogólny w Kolnie Oddział Psychiatryczny,
- Wojewódzki Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Łomży,
- Szpital Wojewódzki w Łomży Oddział Psychiatryczny.

Gminny Program uwzględnia lokalne możliwości realizacji pod względem prawnym, administracyjnym i ekonomicznym, a także wiedzę na temat przeciwdziałania uzależnieniom, leczenia, rehabilitacji i resocjalizacji osób uzależnionych oraz reedukacji szkód społecznych spowodowanych uzależnieniem i współuzależnieniem.

III. REALIZATORZY GMINNEGO PROGRAMU:

- 1) Pełnomocnik Burmistrza Stawisk ds. profilaktyki i uzależnień;
- 2) Ośrodek Pomocy Społecznej w Stawiskach;
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Stawiskach;
- 4) Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Stawiskach;
- 5) Placówki oświatowe na terenie gminy Stawiski;
- 6) Posterunek Policji w Stawiskach;
- 7) Parafie Rzymskokatolickie z terenu gminy Stawiski;
- 8) Organizacje prowadzące działalność pożytku publicznego realizujące zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi.

IV. CELE STRATEGICZNE GMINNEGO PROGRAMU

1. Rozpoznawanie problemów na terenie gminy oraz potrzeb lokalnego środowiska.
2. Profilaktyka i edukacja publiczna.
3. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
4. Współdziałanie z instytucjami i organizacjami.

Ad. 1. CEL STRATEGICZNY: ROZPOZNAWANIE PROBLEMÓW NA TERENIE GMINY ORAZ POTRZEB LOKALNEGO ŚRODOWISKA.

Cele operacyjne:

1.1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, używania narkotyków i innych środków psychoaktywnych.

Realizacja w 2021 r.:

Oddziaływania zdrowotne realizowane w placówkach leczenia uzależnienia od alkoholu na rzecz osób uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych:

- 1) Programy psychoterapii uzależnienia od alkoholu.
- 2) Indywidualna psychoterapia osób uzależnionych.
- 3) Programy ograniczania picia alkoholu.
- 4) Programy terapii dla młodzieży uzależnionej i zagrożonej uzależnieniem.
- 5) Programy pomocy psychologicznej i psychoterapii dla osób doświadczających przemocy i osób stosujących przemoc domową.
- 6) Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych osobom podnoszącym kwalifikacje w zakresie pracy z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi.
- 7) Opłacenie kosztów biegłego psychologa i psychiatry orzekającego w przedmiocie uzależnienia od alkoholu oraz kosztów sądowych.
- 8) Zakup materiałów profilaktycznych i promocyjnych (plakaty, broszury, ulotki, kalendarze).

1.2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Realizacja w 2021 r.:

- 1) Finansowanie i prowadzenie działalności świetlic środowiskowych dla dzieci i młodzieży.
- 2) Finansowanie prowadzenia zajęć i programów socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.
- 3) Finansowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież, a w szczególności dzieci i młodzież z rodzin z problemem alkoholowym (wypoczynek letni i zimowy z uwzględnieniem zajęć terapeutycznych).
- 4) Organizowanie lokalnych narad i konferencji w zakresie wdrażania systemu pomocy dziecku i rodzinie z problemem alkoholowym.
- 5) Organizowanie i finansowanie zajęć dla rodziców dzieci mających na celu podniesienie kompetencji wychowawczych.
- 6) Usprawnianie i rozwijanie współpracy z instytucjami i organizacjami udzielającymi pomocy dla osób dotkniętych problemem uzależnień - praca w Zespole Interdyscyplinarnym.
- 7) Organizowanie i finansowanie szkoleń, warsztatów i konferencji dotyczących procedury „Niebieskiej Karty”.
- 8) Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Stawiskach, w tym m. in.:
 - przyjmowanie zgłoszeń o przypadku wystąpienia nadużywania alkoholu;
 - wzywanie na rozmowę osoby, co do której wpłynęło zgłoszenie i pouczenie jej o konieczności zaprzestania picia i/lub podjęcia leczenia;
 - przyjmowanie i rozpatrywanie wniosków w sprawie leczenia odwykowego osób uzależnionych od alkoholu;
 - skierowanie osoby zgłoszonej na badania przez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia i wskazania zakładu leczniczego;
 - przygotowanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym w sprawie poddania obowiązkowi leczenia odwykowego;
 - wydanie opinii o zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych z przepisami prawa;
 - współpraca z organami Policji, prokuraturą, opieką społeczną, placówkami służby zdrowia celem podjęcia postępowania zmierzającego do orzeczenia przez sąd w zakresie zobowiązania do podjęcia leczenia osób, które nie chcą dobrowolnie podjąć leczenia, a swoim zachowaniem powodują szkody w rodzinie;
 - podejmowanie interwencji w indywidualnych sprawach mieszkańców gminy Stawiski związanych z problemami alkoholowymi i narkotykowymi;

- prowadzenie rozmów interwencyjno - motywacyjnych z osobami nadużywającymi napojów alkoholowych oraz uzależnionymi od innych używek;
- prowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków prowadzenia sprzedaży napojów alkoholowych;
- organizowanie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym, udzielanie porad ofiarom przemocy domowej

1.3.Wdrażanie metod wczesnej diagnozy i krótkiej interwencji wobec nadużywających alkohol pacjentów podstawowej opieki zdrowotnej.

W 2021 roku Gminny Program realizowany będzie poprzez inicjowanie współpracy między zakładami leczenia odwykowego, a lekarzami rodzinnymi w zakresie przekazywania informacji, konsultacji w przedmiocie uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu, objęcia szczególną opieką medyczną dzieci alkoholików.

Ad. 2. CEL STRATEGICZNY: PROFILAKTYKA I EDUKACJA PUBLICZNA

Cele operacyjne:

2.1.Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej

Realizacja w 2021 r.:

- 1) Organizowanie i prowadzenie na terenie szkół programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz ich rodziców.
- 2) Organizowanie konkursów dla dzieci i młodzieży.
- 3) Prowadzenie programów profilaktycznych i terapeutycznych dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka w formie szkolnych programów terapeutycznych.
- 4) Udział w kampaniach ogólnopolskich.
- 5) Finansowanie działalności świetlic dla dzieci i młodzieży.
- 6) Wspieranie organizowania aktywnych form wypoczynku dla dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych uzależnieniami, takich jak: wycieczki, zajęcia podczas ferii zimowych, półkolonie i kolonie letnie, obozy terapeutyczno – wypoczynkowe, obozy sportowe lub profilaktyczne.
- 7) Dofinansowanie ogólnodostępnych zajęć sportowych, kulturalnych oraz innych przedsięwzięć służących zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz ich rodziców, jako alternatywy wobec używek.
- 8) Organizowanie imprez i wspieranie inicjatyw promujących trzeźwy styl życia i integrujących środowiska patologiczne ze społeczeństwem, w tym imprezy kulturalne, artystyczne i sportowe.
- 9) Podejmowanie działań edukacyjnych wobec rodziców i opiekunów zwłaszcza wobec grup dzieci podwyższonego ryzyka (indywidualne rozmowy i spotkania).
- 10) Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowywanych i realizowanych przez młodzież.

2.2.Edukacja publiczna w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom

Realizacja w 2021 r.:

- 1) Prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej dla osób dorosłych w zakresie występujących problemów poprzez:
 - udział w kampaniach lokalnych i ogólnopolskich;
 - zakup i dystrybucję materiałów informacyjno – edukacyjnych;
- 2) Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.
- 3) Podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców:
 - prowadzenie kampanii społecznej promującej trzeźwość kierowców;

- współpraca z ośrodkami szkolenia kierowców w zakresie włączenia do programów szkoleń problematyki alkoholowej.

4) Podejmowanie działań na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego w miejscach publicznych:

- współpraca z Policją w celu zwiększenia liczby kontroli miejsc publicznych, w których spożywany jest alkohol i skuteczności egzekwowania ewentualnych konsekwencji;
- zorganizowanie szkolenia dla Policji i sprzedawców napojów alkoholowych.

5) Monitorowanie skali problemów alkoholowych i zjawiska narkomanii w Gminie Stawiski.

Ad. 3. CEL STRATEGICZNY: PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

Cele operacyjne:

3.1. Wspieranie rozwoju systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinach we współpracy z Policją, jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej i placówkami leczenia odwykowego

Realizacja w 2021 r.:

- 1) Praca w Zespole Interdyscyplinarnym, skupiającym przedstawicieli instytucji, tj. : jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, i organizacji pozarządowych do skutecznego zajmowania się tą problematyką, który podejmował będzie zadania:
 - diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
 - podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
 - inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
 - rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
 - inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.
- 2) Finansowanie szkoleń i warsztatów dla osób zwiększających kompetencje w zakresie pomagania rodzinom, w których dochodzi do przemocy.

3.2. Prowadzenie działalności edukacyjnej służącej zmniejszeniu skali zjawiska przemocy domowej

Realizacja w 2021 r.:

- 1) Prowadzenie szkoleń dla grup zawodowych mających lub mogących mieć kontakt ze zjawiskiem przemocy domowej, przemocy wobec dzieci i agresji (członków Zespołu Interdyscyplinarnego).
- 2) Informacja o przemocy, rodzajach i możliwościach uzyskania pomocy w prasie, mediach i opracowanych materiałach informacyjnych (np. ulotka, plakat).

3.3 Zwiększenie wiedzy i świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie, sposobów reagowania na przemoc i możliwości uzyskania pomocy.

Realizacja w 2021 r.:

- 1) Prowadzenie lokalnych kampanii informująco – edukacyjnych na temat zjawiska przemocy w rodzinie, w tym przemocy wobec dzieci.
- 2) Włączanie się w akcje promujące życie rodzinne bez przemocy.
- 3) Prowadzenie i finansowanie programów profilaktyki przemocy i programów rozwijających umiejętności wychowawcze i pozytywne relacje rodzinne.

Ad. 4. CEL STRATEGICZNY: WSPÓŁDZIAŁANIE Z INSTYTUCJAMI I ORGANIZACJAMI

Cele operacyjne:

4.1. Wspieranie działalności grup samopomocowych dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin oraz organizowanie imprez okolicznościowych propagujących trzeźwe obyczaje.

4.2. Dofinansowanie stowarzyszeń, organizacji społecznych realizujących Gminny Program, w szczególności udzielających profesjonalnej pomocy rodzinom z problemem alkoholowym.

4.3. Wspomaganie współpracy międzyinstytucjonalnej w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień:

- wymiana informacji;
- przekazanie materiałów edukacyjnych;
- wspólne podejmowanie inicjatyw, opracowywanie i realizacja projektów.

4.4. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego:

- prowadzenie kontroli podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych przy udziale Policji;
- przestrzeganie zakazu reklamy napojów alkoholowych;
- przestrzeganie zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nieletnim i nietrzeźwym, na kredyt lub pod zastaw.

Powyższe cele będą realizowane poprzez wykorzystanie zasobów instytucjonalnych i wybranych inicjatyw lokalnych w następujących obszarach:

- 1) **Profilaktyka uniwersalna** – (*ukierunkowana na całe populacje*) adresowana do wszystkich mieszkańców gminy Stawiski, bez względu na stopień ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych;
- 2) **Profilaktyka selektywna** – (*ukierunkowana na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka*) adresowana do grup o podwyższonym stopniu ryzyka wystąpienia problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych;
- 3) **Profilaktyka wskazująca** – (*ukierunkowana na jednostki lub grupy wysokiego ryzyka demonstrujące pierwsze symptomy problemów alkoholowych*) adresowana do osób lub grup, które wykazują wczesne symptomy problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, ale nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego lub uzależnienia;
- 4) **Terapia i rehabilitacja** – obejmujące osoby wymagające specjalistycznej pomocy w związku z uzależnieniem.

V. FINANSOWANIE GMINNEGO PROGRAMU

1. Źródła finansowania

Gminny Program realizowany będzie przez cały rok kalendarzowy w ramach środków finansowych planowanych w budżecie Gminy, pozyskiwanych zgodnie z art. 9² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Na rok 2021 przewidziano środki w wysokości 84.040,00 zł: "Zwalczanie narkomanii" – 6.000,00 zł, "Przeciwdziałanie alkoholizmowi" - 78.040,00zł, w tym 30.000,00zł dotacje na realizację zadań w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi.

2. Zasady finansowania

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Stawiskach:

- 1) Członkom GKRPAiPN w Stawiskach przysługuje wynagrodzenie za uczestnictwo i pracę w posiedzeniach Komisji.
- 2) Podstawą wypłaty wynagrodzenia jest uczestnictwo w posiedzeniu i jego potwierdzenie własnoręcznym podpisem na liście obecności uczestników posiedzenia.
- 3) Członkowie GKRPAiPN w Stawiskach otrzymują wynagrodzenie w wysokości 70 zł (siedemdziesiąt złotych 00/100) za udział w każdym posiedzeniu.
- 4) Delegację zlecającą podróż służbową członkowi Komisji podpisuje Burmistrz Stawisk.